

171

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 kwietnia 1993 r.

w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy.

Na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143, z 1985 r. Nr 4, poz. 15, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1991 r. Nr 104, poz. 450, Nr 106, poz. 457 i Nr 110, poz. 474) zarządza się, co następuje:

§ 1. Orzeczeniem lekarskim, w rozumieniu rozporządzenia, jest orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy, wydane przez lekarza, lekarza dentystę, z zastrzeżeniem § 2, oraz zatrudnionego w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej starszego felczera i felczera.

§ 2. Orzeczenie lekarskie, o którym mowa w § 1, oraz orzeczenia stwierdzające przewidywaną datę porodu i datę odbytego porodu mogą wydawać prywatnie praktykujący lekarze i lekarze dentyści, jeżeli złożą oświadczenie we właściwym terenie, ze względu na miejsce wykonywania prywatnej praktyki, oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że zobowiązują się do przestrzegania przepisów rozporządzenia, w szczególności w zakresie prowadzenia wymaganej dokumentacji wydawanych orzeczeń i jej udostępniania lekarzom kontroli nad orzecznictwem lekarskim, o któ-

rych mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, oraz postępowania związane-
go z wyczerpaniem okresu zasiłkowego.

§ 3. 1. Orzeczenie lekarskie jest jednym z elementów postępowania diagnostyczno-leczniczego.

2. Przy wydawaniu orzeczenia lekarskiego należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności istotne dla oceny stanu zdrowia pracownika, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i warunków pracy.

§ 4. Czasową niezdolność do pracy z powodu choroby stanowi:

- 1) okres ustalony w odpowiednim orzeczeniu lekarskim wydanym pracownikowi,
- 2) udokumentowany okres pobytu pracownika w szpitalu.

§ 5. 1. Orzeczenie lekarskie jest wydawane na formularzu o czasowej niezdolności do pracy według wzoru ustalonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, jest poufne.

§ 6. 1. Orzeczenie lekarskie wydaje się wyłącznie po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia pracownika.

2. W razie potrzeby przeprowadzenia badań diagnostycznych lub specjalistycznych, orzeczenie lekarskie wydaje się na okres odpowiadający terminom wyznaczonych badań diagnostycznych lub specjalistycznych. Pracownika należy poinformować o niezbędności przeprowadzenia dalszych badań i w razie potrzeby wystawić mu odpowiednie skierowanie.

§ 7. 1. Wpis w dokumentacji medycznej, związanej z wydanym orzeczeniem lekarskim, powinien zawierać:

- 1) datę badania, jeżeli badanie jest przeprowadzone w warunkach ambulatoryjnych lub domowych,
- 2) wywiad chorobowy, dane o dotychczasowym leczeniu oraz o przerwach w pracy spowodowanych chorobą,
- 3) wyniki badania przedmiotowego oraz wyniki badań dodatkowych,
- 4) rozpoznanie choroby oraz jej numer statystyczny,
- 5) zastosowane leczenie,
- 6) okres niezdolności do pracy w razie jej stwierdzenia,
- 7) wskazania lekarskie,
- 8) podpis i pieczętkę osoby wydającej orzeczenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wpisów w dokumentacji medycznej w razie odmowy wydania orzeczenia lekarskiego.

§ 8. Orzeczenie lekarskie wydaje:

- 1) lekarz, lekarz dentysta, prowadzący leczenie — na okres, w którym pracownik ze względu na stan zdrowia powinien powstrzymać się od pracy, jednak nie dłuższy niż do dnia, w którym według oceny lekarza prowadzącego leczenie niezbędne jest ponowne badanie stanu zdrowia pracownika,
- 2) lekarz, lekarz dentysta, stacji pogotowia ratunkowego (działu pomocy doraźnej) — na okres do 3 dni, a w razie ogłoszenia na danym terenie epidemii lub kłęski żywiołowej — do 6 dni,
- 3) ordynator właściwego oddziału i jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora — na okres po wypisaniu pracownika ze szpitala, z zastrzeżeniem wymagań określonych w pkt 1,
- 4) starszy felczer, felczer jednorazowo na okres do 7 dni, z tym że łącznie orzeczony okres niezdolności nie może być dłuższy niż 14 dni.

§ 9. 1. Orzeczenie lekarskie wydaje się na okres od dnia badania lub od dnia bezpośrednio następującego po dniu badania.

2. Orzeczeniem lekarskim może być objęty okres nie dłuższy niż 3 dni poprzedzające badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że pracownik w tym okresie niewątpliwie był niezdolny do pracy, a orzeczenie lekarskie nie zostało wydane we właściwym czasie.

3. Orzeczenie lekarskie może być wydane ponadto na okres wcześniejszy niż 3 dni od dnia badania przez:

- 1) lekarza psychiatrę — w razie stwierdzenia lub podejrzenia zaburzeń psychicznych ograniczających zdolność pracownika do oceny własnego postępowania,

2) prowadzącego leczenie w zakładzie opieki zdrowotnej lekarza, lekarza dentystę, starszego felczera i felczera, gdy stan zdrowia pracownika nie budził wątpliwości co do niezdolności do pracy, a orzeczenie lekarskie nie zostało wydane we właściwym czasie, z tym że okres, za który może być wydane to orzeczenie, nie może przekroczyć 10 dni.

4. Wydanie orzeczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, może nastąpić wyłącznie po analizie ustalonych przyczyn niewydania orzeczenia we właściwym czasie, przeprowadzonej przez kierownika zakładu opieki zdrowotnej, i dokonaniu przez niego odpowiedniego wpisu do dokumentacji lekarskiej.

§ 10. 1. Pracownik, który nie godzi się z odmową wydania orzeczenia lekarskiego, może w dniu odmowy lub następnym wystąpić do kierownika zakładu opieki zdrowotnej z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania stanu zdrowia.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza kierownik zakładu opieki zdrowotnej, w razie potrzeby z udziałem odpowiednich specjalistów wymienionych w § 19 ust. 3, w terminie do 3 dni od daty wniosku.

3. Kierownik zakładu opieki zdrowotnej stosownie do oceny stanu zdrowia pracownika, który wystąpił z wnioskiem określonym w ust. 1, wydaje orzeczenie lekarskie lub odmawia wydania takiego orzeczenia, dokonując odpowiedniego wpisu do dokumentacji medycznej i powiadamiając lekarza, lekarza dentystę, starszego felczera i felczera, prowadzących leczenie.

4. Orzeczenie lekarskie wydane przez kierownika zakładu opieki zdrowotnej obejmuje okres od dnia odmowy wydania orzeczenia przez lekarza, lekarza dentystę, starszego felczera i felczera, prowadzących leczenie, do dnia, w którym przeprowadził badanie.

5. W przypadku gdy kierownik zakładu opieki zdrowotnej nie jest lekarzem, czynności określone w ust. 2—4 wykonywane są przez upoważnionego przez niego lekarza.

6. Przepisów ust. 1—5 nie stosuje się do orzeczeń lekarskich wydawanych przez prywatnie praktykujących lekarzy i lekarzy dentystów.

§ 11. 1. Okres czasowej niezdolności do pracy w związku z pobytem pracownika w szpitalu liczy się od dnia przyjęcia do szpitala do dnia wypisania ze szpitala.

2. O przyjęciu pracownika szpital zawiadamia bezzwłocznie jego zakład pracy telefonicznie, pocztą lub w inny sposób, nie podając rozpoznania lekarskiego.

3. Zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy za okres pobytu pracownika w szpitalu, z zastrzeżeniem § 26, wystawia na formularzu określonym w § 5 ordynator, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora. Zaświadczenie to należy wystawiać co 14 dni w celu umożliwienia wypłaty zasiłku chorobowego lub wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy.

§ 12. 1. Orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania przez pracownika opieki nad chorym członkiem rodziny wydają:

- 1) lekarz, lekarz dentysta, prowadzący leczenie dziecka do lat 14 lub innego chorego członka rodziny,

- 2) starszy felczer i felczer, prowadzący leczenie chorego członka rodziny innego niż dziecko do lat 14; przepis § 8 pkt 4 stosuje się odpowiednio,
- 3) właściwy ordynator oddziału, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora — w odniesieniu do:
 - a) członków rodziny pracownika wypisywanych ze szpitala,
 - b) matek przebywających w szpitalu wyłącznie z powodu karmienia dziecka piersią lub konieczności pełnienia osobistej opieki nad chorym dzieckiem, ze względu na rodzaj leczonego schorzenia.

2. Orzeczeniami lekarskimi, o których mowa w ust. 1 pkt 1, może być objęty okres, nie dłuższy niż 3 dni, poprzedzający badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że stan zdrowia chorego dziecka do lat 14 lub innego chorego członka rodziny wymagał konieczności sprawowania nad nim opieki przez pracownika.

3. Orzeczeniami lekarskimi, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może być objęty okres, nie dłuższy niż 3 dni, poprzedzający badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że stan zdrowia chorego członka rodziny, z wyjątkiem dziecka do lat 14, wymagał konieczności sprawowania nad nim opieki przez pracownika.

4. Orzeczeniami lekarskimi, o których mowa w ust. 1, może być ponadto objęty okres do 10 dni poprzedzających badanie, w razie gdy stan zdrowia chorego członka rodziny nie budził wątpliwości co do konieczności sprawowania nad nim opieki przez pracownika, a orzeczenie lekarskie nie zostało wydane we właściwym czasie.

5. Do orzeczeń lekarskich, o których mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio § 9 ust. 3 pkt 2 i ust. 4.

§ 13. 1. Kobiecie ciężarnej występującej o urlop macierzyński przed porodem lekarz prowadzący leczenie wydaje pisemne potwierdzenie przewidywanej daty porodu.

2. Datę odbytego porodu stwierdza pisemnie:

- 1) ordynator oddziału, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora — w razie odbycia porodu w szpitalu lub
- 2) lekarz albo położna zatrudniona w zakładzie opieki zdrowotnej — w pozostałych przypadkach.

§ 14. 1. Nie później niż na 60 dni przed zakończeniem okresu zasiłkowego lekarz prowadzący leczenie w warunkach ambulatoryjnych, domowych oraz szpitalu przeprowadza badanie i ocenę, czy stan zdrowia pracownika:

- 1) rokuje odzyskanie zdolności do pracy przed zakończeniem okresu zasiłkowego,
- 2) uzasadnia wystąpienie z wnioskiem o przedłużenie wypłaty zasiłku chorobowego na okres nie dłuższy niż 3 miesiące,
- 3) uzasadnia złożenie wniosku o ustalenie prawa do renty inwalidzkiej.

2. Nie później niż na 60 dni przed zakończeniem przedłużonego okresu zasiłkowego lekarz, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza badanie i ocenia, czy stan zdrowia pracownika uzasadnia odpowiednie zastosowanie przepisu ust. 1 pkt 1 lub pkt 3 albo uzasadnia złożenie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

3. Lekarz prowadzący leczenie powinien poinformować pracownika o terminie badań określonych w ust. 1 i 2 w toku prowadzonego leczenia.

4. Badanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przeprowadza się w domu pracownika, jeśli jest obłożnie chory.

§ 15. Stosownie do wyników oceny, o której mowa w § 14 ust. 1 i 2, lekarz prowadzący leczenie:

- 1) w razie zasadności wszczęcia postępowania o przedłużenie prawa do zasiłku chorobowego — informuje pracownika o celowości niezwłocznego wystąpienia przez niego z odpowiednim wnioskiem o to przedłużenie, a następnie w przedłożonym wniosku dokonuje odpowiedniego wpisu,
- 2) w razie zasadności wszczęcia postępowania o ustalenie prawa do renty inwalidzkiej — wystawia zaświadczenie o stanie zdrowia dla potrzeb komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, informując pracownika o potrzebie niezwłocznego zgłoszenia wniosku o ustalenie prawa do renty,
- 3) w razie zasadności wszczęcia postępowania o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego — wystawia zaświadczenie o stanie zdrowia dla potrzeb komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, informując pracownika o potrzebie niezwłocznego zgłoszenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

§ 16. Kontrola nad orzecznictwem lekarskim polega na ocenie prawidłowości:

- 1) orzeczeń lekarskich,
- 2) stosowania zasad określonych w § 6 ust. 1 i § 8,
- 3) prowadzenia dokumentacji medycznej,
- 4) wpisu numeru statystycznego choroby lub urazu na orzeczeniu o czasowej niezdolności do pracy.

§ 17. 1. Kontrole nad orzecznictwem lekarskim wykonują:

- 1) kierownicy zakładów opieki zdrowotnej,
- 2) wojewódzcy lekarze kontroli nad orzecznictwem lekarskim oraz lekarze kontroli orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Lekarze, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadzają kontrole wspólnie lub oddzielnie.

§ 18. 1. Kierownicy zakładów opieki zdrowotnej obowiązani są do:

- 1) sprawowania kontroli nad orzecznictwem lekarskim lekarzy, lekarzy dentyków, starszych felczerów, felczerów, prowadzących leczenie w zakładach opieki zdrowotnej — w zakresie określonym w § 14—16 — przy wykorzystaniu w razie potrzeby konsultacji specjalistycznych,
- 2) wyjaśniania spraw:
 - a) w których wydane orzeczenia o czasowej niezdolności do pracy budzą wątpliwości zgłaszane przez kierowników zakładów pracy i oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przy wykorzystaniu w razie potrzeby konsultacji specjalistycznych,
 - b) określonych w § 9 ust. 3 pkt 2 oraz w § 12 ust. 4.

2. W przypadku gdy kierownik zakładu opieki zdrowotnej nie jest lekarzem, czynności określone w ust. 1 wykonywane są przez upoważnionego przez niego lekarza.

§ 19. 1. Wojewódzkich lekarzy kontroli nad orzecznictwem lekarskim powołują wojewodowie spośród specjalistów jednej ze specjalności klinicznych, po zasięgnięciu opinii okręgowej rady lekarskiej i po porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Lekarzy kontroli orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powołuje Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek dyrektorów oddziałów, działających w porozumieniu z okręgowymi radami lekarskimi.

3. Lekarzy konsultantów dla lekarzy określonych w ust. 1 i 2 powołują wojewodowie spośród ordynatorów publicznych szpitali wojewódzkich lub innych specjalistów z poszczególnych dziedzin medycyny, po zasięgnięciu opinii okręgowych rad lekarskich.

4. Obsługę organizacyjną i finansową wojewódzkich lekarzy kontroli nad orzecznictwem lekarskim wykonuje publiczny zakład opieki zdrowotnej wyznaczony przez wojewodę.

§ 20. Lekarze prowadzący kontrole orzecznictwa lekarskiego mają prawo wglądu do dokumentacji medycznej osób, którym wydano orzeczenia lekarskie, w zakresie niezbędnym do wykonania kontroli.

§ 21. Lekarze wymienieni w § 19 obowiązani są do:

- 1) przeprowadzania na terenie województwa kontroli nad orzecznictwem lekarskim lekarzy, lekarzy dentyistów, starszych felczerów i felczerów prowadzących leczenie nie w zakładach opieki zdrowotnej oraz lekarzy, o których mowa w § 2 — w zakresie określonym w § 16 — przy wykorzystaniu w razie potrzeby konsultacji specjalistycznych,
- 2) sprawowania kontroli nad prawidłowością działania kierowników zakładów opieki zdrowotnej w zakresie określonym w § 10 i 18,
- 3) sporządzania protokołów kontroli wraz z wnioskami dla kierownika zakładu opieki zdrowotnej i dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 4) przekazywania wojewodom, dyrektorom oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ministerstwu Zdrowia i Opieki Społecznej, na ujednoczonych arkuszach, rocznych analiz i wniosków wynikających z kontroli nad orzecznictwem lekarskim, przeprowadzonych na terenie województwa.

§ 22. 1. W razie stwierdzenia powtarzających się i istotnych uchybień w wydawaniu orzeczeń lekarskich:

- 1) przez lekarzy zakładów opieki zdrowotnej — lekarze kontroli określani w § 19 występują z wnioskiem do kierownika zakładu opieki zdrowotnej o dodatkowe przeszkolenie lekarza,
- 2) przez lekarzy, o których mowa w § 2 — lekarze kontroli określani w § 19 zobowiązują tych lekarzy do odbycia przeszkolenia.

2. W razie odmowy odbycia przeszkolenia:

- 1) przez lekarzy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, kierownik zakładu opieki zdrowotnej występuje do właściwej terytorialnie okręgowej rady lekarskiej z wnioskiem o wszczęcie odpowiedniego postępowania,

2) przez lekarzy, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lekarze kontroli, o których mowa w § 19, występują do właściwej terytorialnie okręgowej rady lekarskiej z wnioskiem o wszczęcie odpowiedniego postępowania.

3. Kierowników oddziałów szpitali (ordynatorów) zobowiązanych do przeprowadzenia szkoleń, o których mowa w ust. 1, wyznacza wojewoda po zasięgnięciu opinii właściwej terytorialnie okręgowej rady lekarskiej.

4. Kierowników szpitali klinicznych wyższych uczelni medycznych i medycznych jednostek badawczo-rozwojowych, zobowiązanych do przeprowadzenia szkoleń, o których mowa w ust. 1, wyznacza odpowiednio rektor lub dyrektor medycznej jednostki badawczo-rozwojowej.

§ 23. Nadzór nad orzecznictwem lekarskim w szpitalach, o którym mowa w § 11, sprawują kierownicy oddziałów w szpitalach (ordynatorzy) i w szpitalach klinicznych wyższych uczelni medycznych i medycznych jednostkach badawczo-rozwojowych.

§ 24. Orzeczenie lekarskie wystawione pracownikowi, objętemu opieką przychodni lekarskiej, przeznaczonej dla pracowników danego zakładu pracy, przez lekarza nie zatrudnionego w tej przychodni, powinno być zarejestrowane w przychodni lekarskiej przeznaczonej dla pracowników danego zakładu pracy niezwłocznie po przekazaniu tego orzeczenia przez zakład pracy.

§ 25. Właściwość i tryb wydawania decyzji nakazującej wstrzymanie się pracowników od pracy w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych regulują przepisy o zwalczaniu tych chorób.

§ 26. 1. Za pobyt pracownika w szpitalu uważa się również okres pobytu w sanatorium uzdrowiskowym, jeżeli wojewódzka komisja lecznictwa uzdrowiskowego lub inny dysponent skierowań stwierdzi, że potrzeba leczenia w takim sanatorium pozostaje w bezpośrednim związku z chorobą zawodową lub zagrożeniem taką chorobą, z wypadkiem przy pracy lub chorobą mającą związek ze szczególnymi właściwościami lub warunkami pracy.

2. Jeżeli okres leczenia w sanatorium uzdrowiskowym jest dłuższy od przysługującego pracownikowi urlopu, wojewódzka komisja lecznictwa uzdrowiskowego lub inny dysponent skierowań może w części uzupełniającej uznać takie leczenie za okres pobytu w szpitalu.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy wystawia na formularzu określonym w § 5 po zakończeniu leczenia kierownik sanatorium uzdrowiskowego, na podstawie odpowiedniego stwierdzenia dokonanego przez wojewódzką komisję lecznictwa uzdrowiskowego lub innego dysponenta skierowań.

§ 27. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do zakładów opieki zdrowotnej prowadzonych lub nadzorowanych przez Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Transportu i Gospodarki Morskiej, jak również do pracowników i członków rodzin uprawnionych do korzystania ze świadczeń tych zakładów.

§ 28. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 42, poz. 337 i z 1991 r. Nr 116, poz. 506).

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *A. Wojtyła*